

'Jagaa –Wlaju –Tere
(Tere, le frère de Jaga)

DJAHl Kogné Michel

Orthographe corrigé

Première impression Mai 2002

(Corrigé en document PDF Octobre 2008)

© Centre de Traduction et d'Alphabétisation
en langue Bakwé
(C.T.A.B.)
—Touadji II —
B.P. 555, Méagui
Côte d'Ivoire

Cel: 07.89.61.68 / 07.04.60.01
07.62.97.21 / 07. 00. 29.32

'Jagaa –Wlaju –Tere

(Tere, le frère de Jaga)

–Sëgbë ku kä bätä. 'Üa tuu –gua' 'üun
ni, 'üa 'fɔ 'mumɛ 'klɪ.

–Sɪ ma pa, 'ü mö 'klvart 'kä 'ü mö
'brikalt.

'Ü 'kpëkpla 'ü nö –gbia 'fɔ. 'Ü 'bvaa'
jie ni, 'ü mia' 'klvart ni, 'ü fa pruugbatu.

'Üa 'fɔɔɔ mia' ni, –mödöö 'bla 'fɪfɛ,
–mödöö 'bla nyisie susu, –tugbasie 'u 'ia
–tapa nyisie –mödöö 'ü 'bla. –Mɔɔ baa' 'lɪ, 'ɔɔ
'kasa 'nyüa 'mlɪ 'kä, 'ɔɔ 'ü 'dara –Tere.

–Terelɔ ni, nyisiolɔ 'ɔ 'blaa' 'ɔ 'bva,
'ɔnya –si 'ɔa –gbötümëa 'fɔa nü 'wɔ. 'Ü 'bla
–sɪgbüdijie, 'ɔɔ –mɔɔ, 'ɔ 'bla kpɛɛ. 'Ünya ji
bätä. 'Ü jia' bätä ni, 'üa 'yioɪ nya 'bete 'üün:
«Nyɔɔ 'plɛɛ 'bla –taa nɔ, nyɔɔ 'plɛɛ 'bla –taa
nɔɔ?» –Asɪ 'ü kä kä, 'ünya jrä –Terelɔ –gälɪ.

'Asɪ –Terelɔ be, 'ɔnya bisie 'ɔa nyufa:
«'Mɔɔ 'Jagaa –wlaju –Tere, 'mɔɔ 'bla kpɛɛ.»
'ɔa –gbötümë nya –srörö 'ɔɔn. –Plurɪ –na
–wladia 'Jagalɔ baa' –jree 'lɪ?»

–Sri –gbaa' kä 'ü mia' 'klvari ni, 'üa
 'fɔrv krɛkpe, 'ü 'bla nyisie kpakü, 'ɔɔ –mɔɔɔ
 'ɔ 'bla 'kokui, 'ɔ 'bla –pääle. 'Ü jia' bätä, 'ü
 'betea' dö 'üün ni, 'ü –gaga 'üa nyüfë 'nyrv. 'Ü
 'betea' 'ɔɔn, 'ɔ –ma:« 'Mɔɔ 'Jagaa –wlajv
 –Tere, 'mɔɔ 'bla –pääle.» 'Ü –srörö 'ɔɔn.
 –Pluri –na –wladia 'Jagalɔ bää' käte –jree 'lɪ?

–Sri paa' dö, 'ü mia' 'klvari ni, 'ü 'bla
 'bösarv. 'ɔɔ –mɔɔɔɔ 'ɔ 'bla –tue. 'ɔa ni 'mrɛɛ
 'ɔma mi 'ɛɛn 'bla, 'ɛ –söö 'wv. 'Üa –ka ji, 'kä
 'ü jä 'ɔɔn 'klɪ 'poplokv –gba. 'Ü 'betea' 'ɔɔn, 'ɔ
 –nëma: «'Mɔɔ 'Jagaa –wlajv –Tere, 'mɔɔ 'bla
 –tue.» –Glüaa –srörö 'ü –srörö. –Pluri käte 'ɔa
 –wladia 'Jaga bää' 'ɔ –jre 'lɪ?

–Sri –gbaa' 'kä ni, 'üa 'fɔv mia' 'klvari
 ni, 'üa 'fɔv 'bla –tua, –mödöö 'bla 'nvgbɔlv
 –müü 'bla nvmla. 'ɔɔ –mɔɔɔ 'ɔ 'bla dvɛ. 'Ü jia'
 bätä ni, tain 'ü 'srikä, tain 'ü brɪ 'ünya brɛɛ
 'ɔɔn. 'ɔ jia' 'ɔ 'plua' ni, 'asɪ 'ɔ be: «'Mɔɔ 'Jagaa
 –wlajv –Tere, 'mɔɔ 'bla dvɛ.» Nyüüa 'fɔv, kä
 tainbrnyü, kä 'ɔa –gbötümëa 'fɔv –glüaa 'ü
 –srörö 'ɔɔn.

'ɔa –wladia 'Jagaalɔ, 'ɔ 'palaa 'nyrv
 'lɪ ni, –pɪrv 'Jagaalɔ bää' 'ɔ –jre 'lɪ? 'Asɪ 'i nv.
 'Ü 'wva' –jria 'lɪ ni, 'ɔ mia' 'ii 'ɔ 'bete 'ɔa 'yio:

«'Na 'yio waklöölä kwa' –pti kätε ni, a ma mi
'ään 'pa, 'na –mē –srörö ni, –nyɪ ma 'daa –gu
kä 'ju 'ɔɔ 'ü 'dara kä –Jagaa? –A 'plεε –Jagaalo
bä kätεε? 'Aie 'n 'bete –mi.»

'Da 'yio –näma: «'Na 'ju o, –na –wladia
'Jagaalo ni, –pluri 'ɔ bää' ni, –nyɪ ma 'ia 'jää
sa bä. 'Ii känyri 'i 'a 'na, –ba –kaa –nyɪ 'ia 'cici
ja, –nyɪ 'ia 'trubu ja, 'cεε 'iin –wälti.»

'D –ma:« –Pluri 'Jaga bää', –ama 'nyɪ
'li 'jä, –ama 'nyɪ 'li 'nyru –ga, 'nyaa –mi 'blaa.
'Ii –nya 'nyru –ga.» 'Asi 'ɔa 'yio be: «'Na 'ju o,
–na –wladia 'Jagaalo tou fa kä 'ɔɔn. Nyɔɔ 'doo
bä kä 'pluv 'ɔɔ 'ü 'dara 'Klɔɔti. 'Dɔ ja kä tou
ana 'bre, 'ɔɔ 'kpla kä 'Jaga 'ɔɔ fa kä 'ɔɔn, 'a –tε
'ɔ bä.»

'Aie 'betea' 'mi o, tou fa 'ɔɔn. 'D –ma:
«–lun! 'Be tou fa 'na –wladia, 'ie ama mi 'na
–wladia 'pa, –be 'na mē –srörö 'mi ee; –be
–daa –nēmää –gbala 'e. Tou a fa 'na
–wladia, 'nyaa mia', 'kä 'nyaa 'na –wladia tou
'mlɪ 'ba, kä 'nyaa 'ɔɔn ja.»

'Da 'yio –näma: «–Jää wiiri 'n 'daa'
u: 'Klɔɔtɪlɔ 'jää' 'wu, nyɔɔ 'nyɪ mi ma –tε 'ɔɔ
bää'. Nyɔɔ 'nyɪ 'jä ma 'ɔɔn, –ama 'jä 'ɔɔn –nya
jää. 'Ii känyri nyɔɔ 'nyɪ 'jä ma 'ɔɔn. –Pt 'li mi,

'aiɛ 'nyɪ –gbala –mɪ.» 'ɔ –ma: «'Kpɔɔ 'nyaa 'lɪ mia.»

–Sɪ –gbaa' 'kä, 'ɔ dɔa' 'ɔa dii 'wɪ nɪ,
'Klɔɔtia bätää 'nyufv 'ɔ blö. 'ɔ 'ciea' bätä,
sɛɛɛɛɛ –pajɛgö, –pajɛgö –suugbe, –suugbe
'sɪɪ –fätë 'bvaa', 'asɪ 'ä 'bva. –Jää –tɛ 'ää 'wli
–sɛ 'kä lee. –Pajɛsusva –gö. 'ɔnya 'tɔ 'ää
–wäli. –Pajɛgö nya 'bete 'wɔn: «–Tere, –puplɛɛ
–möö?» 'iibä:« 'Na –wladia 'Klɔɔti fa –kaa' nɪ,
'ɔa –nyɛɛ 'n mö.»

«–Wuu! –Tere, 'mɔɔ –pajɛgö 'jä 'mɪ,
'sɪɪ 'n 'bvaa' –nya kä 'samaa –pajɛgö 'jä?»
'ɔ –ma –woo. 'ɔ –ma: «–A ma 'jä 'mɪ, –nya
'Klɔɔti 'jä. 'Ii kányɪɪ 'blee –a mi. –Jääa' 'mɪ nɪ,
–nya 'Klɔɔti 'jä.»

–Tere –nëma: «–Ama 'jä 'Klɔɔti nɪ,
'be 'Klɔɔti fa kä 'na –wladia 'Jagaa, –nyɪ 'mɪ
'Jaga –bɛ 'mä 'blee.» –Pajɛgö nëma: «'Jaga ma
'lɪ bä.» 'ɔ –nëma:« –Bɛ 'nyaa mia.» –Pajɛgö
–nëma: «–A –ma 'daa –mä mi o, do 'na –gba,
'ba 'na 'wli 'klva krɛɛɛkpe 'fɪɔ, –bɛ –mä –si.»

'ɔ –nëma:« –Bɛ 'i kä 'jrɔpa.»

–Tere nya dɔ –tvanv 'wɪ, 'ɔnya do
–pajɛgö –gba krɛɛkpe, 'ɔnya kpëtä 'lɪ 'ɔnya

'wlara. 'ɔ –ma: «'Nyaa 'wlara.» –Pajegö
 –nëma : «'I 'na! –Jää –sauueji. 'Fa 'een –a mi.
 –Ama mio, dɛɛ ma bä 'plɔv 'ea bä kakladɛɛ,
 'ɔma pre –mɪ nɪ, bö –sauuejile; –sauuejile
 'kpolu 'bö 'een 'mä. 'ɛ kä flää. Bö 'een, dɛrɛ
 prea' –mɪ o, 'ɛnya –mɪ dɛrɪ 'wva –o. 'ɔnya –si.
 'ɔ mia' 'lɪjrijrökali nɪ, sɛɛrɪ –tvani.

–Tvania 'kpɔ 'ai do putu. –Jäst –tvani
 nö putu –gälɪ katra –katra. I 'kapa 'klvaa –bɛ
 i mö. ɔma mi 'klɪ 'käwakali, –tvani nunɪa 'imä
 'ɔa bɔv 'kapa, 'kä 'ɔ 'fɔ. ɔma mi 'klɪ 'käwakali,
 –tvani nunɪa 'imä 'ɔa bɔv 'kapa, 'kä 'ɔ 'fɔ.
 'Astɪ 'ɔ kä kä –fluua 'ɔnya 'tɔ. –Tvani ma 'ɔɔn
 'kapa. 'ɔ ma fɔ –tvania 'fɔ nya 'nyüglö.

'Iibä: «–Puplɛɛ –möö? –Astɪ –na 'nyrɪ
 bää?» 'Iibä: «'Mɔɔ 'ü 'dara –Tere.»

«–Puplɛɛ –möö ?»

'Iibä: «Nyɔɔɔɔ 'ü 'daraa' 'Klɔɔtɪ 'ɔa
 bätä 'n mö.» 'Iibä: «–Yun! Bä kää' 'plɔv bä bä
 –nya 'iin kä 'jä, a –tvania 'mlɔɔ do 'klvaa?» 'ɔ
 –ma :« 'N –ka –pɔv 'iin 'jä .» 'I –ma :« Ama bä
 'Klɔɔtɪ 'ai a nö 'iin?» 'ɔ –ma: «'Ama bä 'Klɔɔtɪ
 'ba –nyɪ 'mɪ 'na –wladia 'Jagaa.» 'Iibä: «Ama
 'Jaga kälɪ kä.» 'ɔ –ma:« 'Nyaa –si.»

-Tuani -nëma: «-Ama mi -o, -jää
-saaueji dii a nöa' -plu, -ama 'jä 'samaa dii
-sara -saradii -medoo 'ia nrörö, -sauuejile bö
'een diili nya fia -o.»

'Dnya -si. 'D mia', dεε 'dee. 'D 'jä -tia.
-Tia 'mlɔɔ da tii. 'A -saauejile 'deele 'aie
-tia -nyɪ 'ɔɔn. 'Dnya -si. 'D mia' mikalı nɪ,
-kɔpɔgodiiri a 'daraa' bawlee i a nöa' a
-göa' -kɔpɔ, -tvani kpiri -goa' -kɔpɔ 'ia
'kpɔa putu 'lɪ 'ɔ 'tɔɔ. 'D ma 'mä bɔv 'käsri,
-tvanu 'nɪnɪa 'umä 'ɔɔn 'bla. 'D -ma: «-Tuani
'amɪ 'n 'treε 'amɪ -o.» -Tuani nya 'nyüglö. «-A
'plεε -möö?» 'Iibä: «Nyɔɔɔ 'ü 'daraa' 'Klɔɔtɪ,
'ɔa bätä 'n mö 'ɔ fa kä 'na -wladia 'ai 'n mö.»

«-A ma 'jä amɪ -nya 'Klɔɔtɪ 'jä 'nɪ.»
«'Be -kɔpɔa 'mlɔɔ 'nyɪ -go ma 'ua nyufa -o,
-plu a sɔa' -be ana 'mlɔɔ -goa' ana nyu, amɔ
bä 'Klɔɔtɪ.» 'D -ma :« 'Na -wladia.» «-Wladia
ma 'nyɪ 'libä.» 'D -ma:« 'Nyaa -si.

'Ünya -nyɪ 'ɔɔn -saaueji -medee dö.
«-Ama mi -o, -sara saradεε ma pre -mɪ -o,
bö -saaueji -o, dere nya -plu 'wv -a -o.» 'D
-sia', 'ɔ mia' mikalı nɪ, -kɔpɔlɔ 'flɔɔ.

'Ua 'mlɔɔ 'böö 'ua nyufë. -Kɔpɔ -glä
-mödöö ma kpasa 'äa nyufa -pluu. -Kɔpɔ -

glä –mödöö ma kpasä 'äa nyufa –pluu. –Kɔpu
 –glä –mödöö ma kpasä 'äa nyufa –pluu. 'ɔ
 mia' 'kluwa, –kɔpu –glä nɪnɪ ä 'kala 'ɔa 'klu.
 –Kɔpu –glä wawla 'ɔɔn. –Be 'ɔ 'nyenyre –gäli.
 «–Kɔpu 'amɪ 'n 'trɛɛ 'amɪ –o.» 'Unya 'nyüglö.
 'Ai 'u 'bete 'ɔɔn, 'ii 'ɔ 'sari. «'Klɔɔtia bätä 'n mö
 'na –wladiaa –gu. 'Iibä: «–Ama 'jä amɪ, –nya
 'Klɔɔti 'jä.» «'Ba –nyɪ 'mɪ 'na –wladia.» «'ɔ ma
 'nyɪ 'li bā. –Jää –saaueji, –a ma mi –o, dɛɛ ma
 prɛ –mɪ bö –saauejilɛ.»

'ɔa –si. 'ɔnya mi 'ɔnya 'tɔ 'Klɔɔtia
 bätä. 'Klɔɔtia bätälä 'ɔ –ka –pu 'li 'jä. Nyɔɔɔ
 'ü 'daraa' 'Klɔɔti, 'ɔ –ka –pu 'ɔɔn 'jä. 'ɔ 'tɔa'
 nɪ, 'ɔ 'bö –gäli 'ɔnya –sisie. 'Kutufv 'doo bā
 bätē –gba, 'ɔnya 'tɔɔ 'ua –gäli. 'Be 'Klɔɔtilɔ
 bā kaklanyɔɔ. 'A –tɛ 'ɔ –sisre 'ii 'ɔ kv –bɛ 'ɲlɔv
 'doo bre –kɔpu.

'ɲlɔvɔ breä' –kɔpu, 'ɔɔ ji –kɔpu
 'lɪpopokalɪ 'kutufv –gäli, 'a –tɛ 'ɔ 'jäɾä 'ɲlɔvɔ.
 'ɔ –gölöa, –jree 'ɔ –jree 'ɲlɔvɔ. 'ɔ 'nɪna:
 «–Püpla –na 'kluɪ –berɛ nyɔɔ 'daa 'Jagaa
 'kluɪ.» –Jɔɾusa 'ɔa –wladialɔ kä –gu 'ɔ mia',
 'ɔɔ bäsaa 'ɔɔ 'ɔ 'pa –flaare. 'Aie 'ɲlɔv 'bete:
 «Dɛplɛɛ 'n nɪv, –bɛ –jree 'mu?» 'Iibä: «'Nyɪ ma
 'ia –tɔɔ jre. 'Nɪnɪa –na 'kluɪ –berɛ 'Jagaa 'kluɪ.

–Ale –mɔ bā 'Jagaa?» 'Iibä: «'Mɔɔ bā 'Jaga
'nɪ.»

'ɔ –ma: «–Yii!» –Gba 'ɔ jijrö 'wɔn 'ɔ
–ma: «'Na –wladia, –na –wlaju 'n bā –na –gu
'n ji. 'N 'betea' ana bätä, 'na 'yio nɪnɪa –ma
'Klɔɔtta tou ja kä –mɪ. –Mɔ 'n ji 'ba. 'Ii känyrɪ
–nyɪgla dii 'kä a 'mä mi.» 'ɔa –wladia nɪnɪa:
«–Awɛɛ! 'Na –wlaju –nya jä. –Terɪ jia', nyɔɔ
'nyɪ ji ma 'lɪ. Nyɔɔ ma ji 'lɪ, 'ɔ jä. 'Klɔɔtɪ 'blaa
'wɔn. Nyɔɔ 'nyɪ 'jä ma 'Klɔɔtɪ.»

'Iibä: «'Ie 'n 'daa –nyɪgla dii 'kä amä mi
'nɪ.» 'ɔ –ma: «Dɔv blö 'nyufv amä mi 'nɪ. –Be
'Klɔɔtɪlɔ bā nyüköli –be 'ü nö 'saa 'ü 'paa wii.
'ɔa –wladia nya 'pa 'wɔn –tɔɔ 'lɪ, –ama daa
amä mi –o, 'Klɔɔtɪlɔ bält –maa –ka 'palt 'koi a
fɔ a mi –o. –Ama 'nyɪ 'lɪ 'koi 'pa, 'Klɔɔtɪlɔ ma
'kpla amɪ 'ɔnya amɪ 'blaa –o. 'ɔ –ma –ka mi.

–Wladia blö 'nyufv –flaa 'ɔnya 'jra
bätä. «'Klɔɔtɪ –ö, 'mɔɔ –Tere bäsaa 'lee, 'na
–wladia ja 'kää', 'wɔ 'n ji 'ba 'lee, –ale 'nyaa
mi –o.» 'Klɔɔtɪ –ma: «–Nya wii 'jä.» 'ɔnya
'Klɔɔtɪ kɔɔɔ ... blaaa. Pɛpɛɛ 'ü pɛpɛɛ. 'Ü fɔ fɔ
'ɔa –wladia 'Jagaalɔ 'ɔa sɪa; 'be 'ɲlɔv bäsaa.
'ɔ –ma: «'Na –wlaju, 'n be ɪ 'iin. 'Klɔɔtɪ nya
amɪ 'blaa.» –Be 'Klɔɔtɪ jö. 'ɔ –ma: «'ɔnya amɪ

'blaa, 'nyaa sia. 'ɔnya 'bete 'wɔn: «-Ka 'mä fufɔlv fɔ?» 'ɔ -ma: «-Yɛɛ.»

'Da -wɫajɔlv, -saauejulu 'ü -nyaa' -mla 'wɔn, 'ɔnya dɔrv -saaueji 'dee 'wv, 'ɔnya bö 'ɛen. 'ɔ böa' -saaueji nɪ, 'ɔ nyra 'ɔa -wɫadia 'Jaga kɔvɔ bälɪ -tɛ 'lee -kɔvɔputua dɛrɪ. -Bɛ 'böbökɔvɔ ka 'Klɔvɪ 'klɪ. 'Klɔvɪ ma 'mre 'ɔmä -si. 'ɔ ma ji, -kɔvɔglä 'nunia 'ɔmä 'wɔn bɔvɔ. 'ɔ ma ji, -kɔvɔglä 'nunia 'ɔmä 'wɔn bɔvɔ. 'Pa 'koi pa pa ...

-Wɫadiaa -fufɔlv nya blö 'lɪ, 'ɔnya 'bete -wɫadia: «-Bɪarɪ -a fɔ?» 'ɔ -ma: «-Yɛɛ.» 'ɔ -ma: «Dɔwv amä mi.» 'Ü 'saa' du 'ü fɔa' dotro, -kɔvɔlvɔ 'fɔ 'a 'nyvɔ 'wv 'wv. 'Klɔvɪ nya 'ma 'üün -gälɪ 'kä.

'Ü pepre pepre, -wɫadia -nëma: «'Nyaa sia dö.» -Wɫajv nya bö -saaueji. Sɛɛɛɛɛɛ -kɔvɔgodiiri 'i -ka 'Klɔvɪ 'nyvɔ. 'Üü -mɔvɔv bā 'ia dɛɛ 'lee. -Plu 'Klɔvɪ 'mäa' -srörö, 'ɔ ma 'lɪjɛ. 'Ü 'paaa' -fufɔlv pa pa ... 'ü 'saa' du, diiri 'a -plu 'wv 'Klɔvɪ 'ma 'üün -gälɪ 'kä. -Sara -saradiiri kä 'fɔ 'ɔ 'jäɾäa' 'nyvɔ, 'asɪ 'ia 'fɔ nrörö. 'ɔ bö -saauejua 'fɔ. -Pajɛgöa -saaueji 'dee tɔ 'lɪ 'wɔn.

'Ü pepre pepre ..., -wɫadia -nëma:

«'Nyaa sia.» –Pajegöa –saauejile ni, 'önya bö 'een. –Paje 'daa 'Klɔɔtia 'nyüa 'mlɪ –Piaa. 'Klɔɔti –ka 'nyɪ 'jä ma 'kä. 'ɔ nyra –wladia ma –wälɪku, 'klɪ 'ü –götrö 'ünya mi.

'Klɔɔti we 'ɔɔn: «–Tere ö, –ale –a ma mi 'lee, 'ɲlɔɔ nya –mɪ –sruu jia' –o.» 'ɔ –ma: «–Wöö. 'I kä 'mɪ 'tu –ö.» –Asɪ –Tere nu 'önya ja kä 'ɔa –wladia.

–Ama 'jä kä bätää 'bibridii. 'Ü bre kä bätä. 'I –si jrüü ni, 'ü mia' 'nyakli pokali ni, 'Klɔɔti 'a 'cɪcɪa kɔklɔɔyria nu, 'ɔa bätä ji. «'Ba –gbala –Tere 'lee, 'ɲlɔɔ ji 'ɔɔn –sruu –o.» Bätää –yre. 'ɲlɔɔ ji –Tere –sruu –o, 'ɲlɔɔ ji –Tere –sruu –o. Brɪ –jiwält brɪ, 'bri bri, –jiwältä jrüü nya bia. 'Ünya pla –Terea 'ɲlɔɔ nyüköli. –Gbia kaa', –Terea nya 'ɲlɔɔ nya mi 'pikalɪ. 'Be –Tere bä 'kɔpanyɔɔ, 'ɔ 'blaa dua.

–Gbia kaa', 'ie 'ɲlɔɔ 'bete: «'Na duɔ, 'be 'kɔpanyɔɔ bä. 'A 'mɔɔ –ka jia' –ɪ. 'Nɪ ma –na fugalɪa –gbi jre, 'nyɪ ma –na –kpadii jre. 'Ii känyrɪ 'ia 'n 'bete –mɪ. –Ama mi 'klɔɔrɪ, diiri bää' –na –kpadii 'sɪrɪ –nöa', 'sɪrɪ –nöa' –mä 'mɪ 'ia –tɔɔ 'pa 'mä 'iin jre.»

'ɔ –ma: «'Na 'ɲlɔɔ 'i kä 'mɪ 'tu. –Asɪ –nya nu –nya 'kɔpanyɔɔ kä –be –nämä 'ɔa

–gbadii jree? Dere kää' –na ple 'tu, 'ii 'bete.»

'Iibä: «–Ama mi 'kluari ni, dwe ma pre –mi ni, –Asi –nöö?» 'Iibä: «–Ama mi 'kluari dwe ma pre 'mi ni, 'n kä –saaueji kält. 'A –saauejile, 'n bö. Ama bö 'een, –kɔpu ka dwele 'nyufɔ 'enyɪ ma 'mre 'emä –si. –Maa dwele ma –sɔɔɔ 'wli 'wu, 'ema pa –kɔpulva –tɔrupɔ ni, –kɔpulv 'u 'a 'kägblɔɔ 'enya –sia. 'Fvflædii bäsaa.»

'Ai a 'fɔ? 'Iibä: «–Woo 'ni! –Saaueji –medee bält, dɛɛ ma pre 'mi ni, ama bö 'een ni, –kɔpugodiiri –berea' –tuani, –tuanikipiri 'ia 'kpɔ. Fifiputu'li, dɛɛɛ ma ja 'li, 'enyɪ ma 'mre 'emä 'lɪsrörö. 'Ema ji, –tuani –kpiri nunɔ 'imä 'ɛa bei foflo 'kä 'ɛ fɔ. –Maa –binadii bäsaa 'ema –sɔɔɔ 'wli 'wu, 'ema ji 'enya –sia 'kä diiri nya –plu 'wu. 'A –saaueji –medee.»

'ŋlɔv 'pa –un. 'A 'ia 'fɔ? 'Omä 'lɪsakalt mi ni, –be –Terea 'yiɔlɔ bā nyüköli dɛɪt –be 'ɔ 'paa wii. «'Na 'ju –Tere ö, 'nie a 'nyere nye a bia 'li 'lee, –maa nyɔɔ 'nyɪ bia ma 'li 'papawii –ö.»

«–Wöö. 'Na 'yio 'n jre 'iin.»

'ɔ –ma: 'Na 'ŋlɔv, –saaueji –medee

bäli. Dεε ma pre ni, 'kakati ka 'nyufɔ, –maa
–ama 'inyi nu ma –mi dεε –gba. –A ma –sɔɔɔ
'wli 'wu, –nya –sia. » 'ɔ –ma:« –lu!»

Fun 'ɔɔ –Terelɔ kä sape; –be 'ɔa sape
bä –pri –gäli –be 'ε –gbee. Sapele –gbe.
«–Tere 'lee, –ti –ö.» Sape –gbala 'ɔɔn 'Klɔɔti
bäsaa –ö. ɔ kä –nyεε mi kää', ɔ prea' –mi. 'ɔa
'muu 'ɔnya bisie 'ɔa sapele. «–A –sua –bu,
–kuke kä –nyɔɔ 'ɔnyi di 'ɔa dε, –kuke na mli
–na –gle –ku. Kogokoliako. 'N jre 'iin sape ö.»

'ŋlɔɔ nēma:« Dεplεε?» 'Iibä: «–Sɔɔ
jɔ 'na sape –gbe, 'εε 'n bisie.» 'ŋlɔɔ nēma:
«'Sari.» 'Iibä: «–Saaueji –medee bäli, dεε ma
pre 'mi –jäsi –tuani nö –katra katra. 'I do
–ama ji –sikali, –tuani nunua 'imä –mi 'kala,
–maa –ama bö –saauejile –tuani a 'nyufɔ 'wu
'wu. Nyɔɔɔ ma ji 'ɔma –si ni, –tuani a 'nyufɔ
'wu 'wu.»

«A mi dö. A mi dö. 'ɔ –ma: «'A 'ia 'fɔ,
dεε –kama 'libä.» –Pajεgöa niri 'ɔ –kama 'li
'iin 'sa.

–Sɔɔ 'paa' –suwla, 'ŋlɔɔ –gbala 'ɔɔn:
«'Na dɔɔ, 'be dɔɔblanyɔɔ bä –o, –na 'ŋlɔɔ jējare
jia', –nēemä dɔε 'bla a 'mä 'εa –pajenti mli
'pa.» 'ɔ –ma: « 'I kä 'jrɔpa. 'Nyaa –pi 'kluari

mia –suwla, ama mi 'nyaa –plu dve 'blaa,
–nya 'ea –gbite jia.»

–Sru paa', –Tere dɔɔɔa' 'ɔa 'kɔdii 'wu,
'kluari 'ɔ mi. 'ɔ mia', 'ɲlɔv 'bösrö 'ɔɔn. 'ɔmä
'lutwlv jie –piii, 'ɲlɔv a dve nu, 'ɔ nyra dvo 'a
trara. 'ɔ ma –Tere –gäli 'kä, 'Klɔɔtlɔ. Blaaa!
–Tere ma 'daa –saaueji fruu sɛɛɛa kɔpɔglɛlɛ
dve wa 'üün 'kä 'ɛ –sööö. 'ɔ ma 'daa –saaueji
fruu, sɛɛɛa –kɔpɔgodiiri dve 'nye 'iin 'lɔ 'kä 'ɛ
–sööö.

Dve 'ma 'ɔɔn –gäli 'kä. 'ɔ ma 'daa
–saaueji fruu, tii nö –kluuu, –maa dve –göö
'iin 'kä 'ɛ –sööö. 'ɔ ma 'daa –saaueji fruu,
–tvaniri –jäst 'i nö –katakata 'i do 'klva 'asɛ
dve –gö 'iin 'lɔ, 'kä 'ɛ –sööö.

Dve 'ma 'ɔɔn –gäli 'kä ɔ 'kakaka, 'ɔ
'daa' –saaueji fruu dvea 'nyüa 'mlɔ –paje
–piaaaa! –Paje blö 'ea 'nyüa 'mlɔ. 'ɔ 'sata' 'ru, 'ɔ
ma –pajea 'muru 'sa.

'A –plu dvele kv kä, –Tere nya mi
'ɔnya 'ku kä 'ea –gbatu –gäli –pu 'ɔnya 'bla kä
'ɛɛn. 'Asɔ –Tere nu, 'ɔnya 'bla kä –Tɔ. 'A –Tɔlɔ
o, 'ɔɔ 'ü 'dara –käti dve. 'Asɔ 'ɔ nu, 'ɔnya 'bla
kä –Tɔ. –Kätɔdve. 'A –Tɔa dve. –Terelɔ 'ɔ bä kä
kaklanyɔɔ.

'Ast 'ɔ nu 'ɔa -wladia 'ü fa kää'
-goudɛɛ 'lɪ, -bɛ nyüü ma -sröröa' 'ɔɔn nɪ,
'ɔnya mi 'ɔ 'ba 'ɔɔn 'lɪ 'ɔnya kä ja 'ɔɔn. 'ɔ blö
'lɪ, 'ɔa wladia 'lɪ, 'ɔa 'yio blö 'lɪ, 'ünya kv kä
-wäli.

'Abɪa 'na 'nänää -fatrafli -o.

Communiquez-nous tout problème que vous
rencontrerez! Vous nous aidez ainsi à améliorer
l'orthographe de la langue Nyragbi. Nous
remercions par cette occasion, tout le peuple
Nyragbi pour leur collaboration.

ADDITIF

Ces contes ont été enregistrés et vérifiés avant l'impression avec les Nyragbi, précisément dans les villages de Djapadji et Doba.

Voir la langue Bakwé écrite et lue sous toutes ses formes par tous ses composants est un souhait et objectif que veut atteindre le Centre de Traduction et d'Alphabétisation en langue Bakwé.

Nous vous remercions pour la collaboration fraternelle au nom des Bakwé.

Imprimé par la
Société International de Linguistique
08 B.P. 857 Abidjan 08, R.C.I.
Tel: 22.43.12.98

Bakwé / 2ème trimestre 2002/ 50